

Välkommen
till Industriell Ekonomi gk

Finansiering

Kapitel 21: Finansiering

Håkan Kullvén
Hakan.kullven@indek.kth.se

1

Varför behöver företag kapital?

Finansiering

- Fyra typer av kapital i ett företag
 - Realkapital
 - Finansiellt kapital
 - Humankapital
 - Immateriellt kapital

2

Vad är finansiering?

Kapitalanskaffning hur går det till?

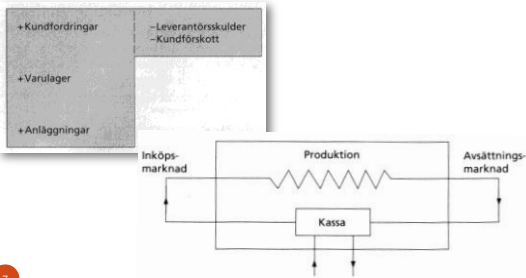
- Kapitalstorlek
- Kapitalanvändning
- Kapitalanskaffning
- Kapitalkostnad

3

Företagets kapitalbehov

Totalt Kapitalbehov

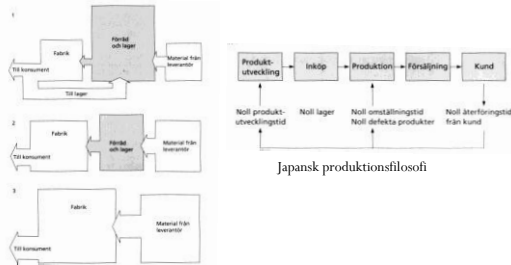
- = anläggningskapital + rörelsekapital + säkerhetskaptal

7

Säkerhetslager

Kapitalrationalisering (Just In Time, JIT)

Från "stora lager" ("just in case") till "just in time"

8

Kapitalrationalisering

- Längre kredittid från leverantörerna
- Kortare kredittid till kunderna
- Just in time
- Minskade tillverkningstider (genomloppstider i stort)
- Effektivare marknadsföring och försäljning minskar färdigvarulagret!

9

Behov av rörelsekapital

- Rörelsekapitalet =
 - Omsättningstillgångar – kortfristiga skulder
- Procentmetoden
- Balansräkningsmetoden
- Genomsnittsmetoden eller tidsmetoden

10

Beräkning av rörelsekapitalbehovet

Tjänsteföretag

Ett mindre städföretag har nedanstående kostnader under ett år:

Löner	8,0
Hyra	2,0
Övriga rörelsekostnader	2,0
Totala kostnader	12,0

Kunderna faktureras den sista dagen i varje månad med betalningsvillkoren 30 dagar netto.

Uppgift

Beräkna företagets genomsnittliga behov av rörelsekapital.

Lösning

Företaget ligger ute med rörelsekapital i två månader och rörelsekapitalbehovet behöver sålunda finansieras under 2 månader. Därefter finansieras rörelsekapitalet med kundbetalningar.

Rörelsekapitalbehov per månad 12/12 =	1
Maximalt rörelsekapitalbehov	2
Minimalt rörelsekapitalbehov	0
Genomsnittligt rörelsekapitalbehov	1

11

Lösningen kan diskuteras!

Rörelsekapital

Handelsföretag

$$\text{Genomsnittslager} = \frac{\text{maximilager} + \text{minimilager}}{2}$$

12

Rörelsekapital

Ett nystartat handelsföretag har sammanställt följande uppgifter om det första verksamhetsåret (Mkr).

Omsättning	12,5
Resultat	2,5
Varukostnader	6,0
Rörelsekostnader: löner	2,0
lokalkostnader	1,0
försäljning & administration	1,0

Varorna levereras 1 gång per månad till affären. Inga säsongvariationer i försäljningen. Leverantörerna får i genomsnitt betalning efter 9 dagar och kunderna betalar i genomsnitt efter 12 dagar. Beräkna behovet av rörelsekapital.

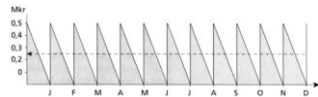
Beräkna genomsnittlig kapitalbindning i varulagret. Lösning:

Leveransvärde per leveranstillfälle 6 Mkr / 12 mån = 0,5 Mkr

Maximilager = 0,5 Mkr

Minimilager = 0 Mkr

Genomsnittslager =
 $= (0,5 + 0) / 2 = 0,250 \text{ Mkr}$

13

Genomsnittslager

Omsättningshastighet

- Lagrets omsättningshastighet (LOH) (gångar/år) =
 - Omsättning till inköpspris / Genomsnittslager till inköpspris
 - Omsättning (kg) / Genomsnittslager (kg)
- Genomsnittlig lagringstid (dagar) = $360 / \text{LOH}$

14

Rörelsekapital

- Beräkna varulagrets omsättningshastighet. "Hur många ggr omsätts lagret per år?"
 - Varukostnad för årets omsättning 6 Mkr / Genomsnittlig kapitalbindning i varulager 0,250 Mkr = 24 gånger
- Beräkna genomsnittlig kapitalbindning i varulager med hjälp av omsättningshastigheten. "Hur stort är varulagret i kronor i genomsnitt?"
 - Varukostnad för årets omsättning 6 Mkr / Varulagrets omsättningshastighet 24 gånger = 0,250 Mkr
- Beräkna genomsnittlig lagringstid "Hur lång tid binds en vara i lager i genomsnitt?"
 - $360 \text{ dagar} / \text{Varulagrets omsättningshastighet } 24 \text{ gånger} = 15 \text{ dagar}$ eller
 - Varukostnad för årets omsättning 6 Mkr / $360 \text{ dagar} * x = 0,250 \text{ Mkr}$ i kapitalbindning ger $x = 15 \text{ dagar}$
- Beräkna det genomsnittliga värdet på leverantörsskulderna "Hur stor är leverantörsskulden i genomsnitt?"
 - Genomsnittlig leverantörskredit 9 dagar * Varukostnad för årets omsättning 6 Mkr / 360 dagar = 0,150 Mkr

15

Leverantörs- och kundkrediter

- Genomsnittlig leverantörskredit (kr) =
 - Genomsnittlig kredittid (dagar) * Årets varuinköp till inköpspris / 360
- Genomsnittlig kundkredit (kr) =
 - Genomsnittlig kredittid (dagar) * Årets varuförsäljning till inköpspris / 360

16

Rörelsekapital

Kundfordringar beräknas + behovet sammanställs

- Genomsnittlig kapitalbindning i kundfordringar =
 - 12 dagar i genomsnittlig kundkreditid * (Årets varuförsäljning till inköpspris 6 Mkr / 360 dagar) = 0,2 Mkr
 - Sammanställ det totala rörelsekapitalbehovet (Mkr).
Varulager	+ 0,250
Leverantörsskulder	- 0,150
Kundfordringar till inköpspris	+ 0,200
Varuföretets rörelsekapitalbehov	= 0,300

- Alternativ: Beräkna kundfordringarna till försäljningsvärde (Mkr) istället. Ger samma belopp som i BR.

Kundfordringar till försäljningsvärde	12 / 360 * 12,5 Mkr =	+ 0,417
Varulager		+ 0,250
Leverantörsskulder		- 0,150
Rörelsekapitalbehov		= 0,517

17

Behov av rörelsekapital

Industriföretag

- Balansräkningsmetoden
- Genomsnittsmetoden eller tidsmetoden
- Regler vid beräkningen
- Genomsnittligt kapitalbehov
- Utbetalningar

18

Kapitalmarknad

Kapitalanskaffning

Kreditmarknaden

Främmande kapital

- Säkerhet
- Oblighationslån
- Inteckningslån
- Reverslån
- Checkräkningskredit
- Factoring
- Leasing
- Konvertibla skuldebrev

Aktiemarknaden

Eget kapital

- Tillfört externt (emission, tillskott) eller internt (vinster)
- Nyemission
 - Kontantemission – apportemission
 - Företrädesemission – riktad emission
 - Teckningsrätter (exempelvis med emissionsvillkor 1:3)
- Fondemission
- Delrätter (exempelvis med emissionsvillkor 2:7)

22

Främmande kapital

Tillförs av andra än ägarna

- Skiljer sig från eget kapital ifråga om:
 - Löptid
 - Säkerhet
 - Avkastning
 - Inflytande

23

Övningsgrupper

- A-I: F2
- J-Ö: D32
